МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

К. В. Рудько
Україна та Міжнародний кримінальний суд *439*

П. В. Загородній, В. І. Чуєнко
Поняття та зміст консульського права *441*

Б. Ю. Павлюк, В. І. Чуєнко
Громадянство та його значення для міжнародного права *442*

А. А. Партека, В. І. Чуєнко
Міжнародний Суд ООН та права людини у збройних конфліктах *444*

І. В. Пасічник
Роль національної правової системи у формуванні сучасного суспільства *446*

О. В. Данько
Сутність правоохоронної діяльності як інструмент захисту прав і свобод громадян *448*

Р. Ю. Іванова
The role of international organizations in transforming national legal systems: the case of Ukraine *451*

К. С. Медуниця, О. О. Бондаренко
Правові аспекти забезпечення свободи слова в Інтернеті *453*

В. Ю. Томашевська, А. Ю. Стаднічук
Особливості кримінально-правової протидії диверсіям та шпигунству в умовах воєнного стану *455*

Г. Л. Губіна
Поняття "Європейський патент" та "Європейський патент з унітарною дією" *458*

А. Г. Слостін
Вплив національних та міжнародних правових систем на ефективність процедур банкрутства: порівняльний аналіз правових механізмів у контексті сучасних економічних викликів *460*

І. М. Цермолонський
Особливі порядки кримінального провадження в Україні *464*

О. І. Савка
Загальна характеристика доктрини міжнародно-правового регулювання приватної військової та охоронної діяльності *466*

Ю. В. Корнєєв
Актуальні питання земельно-правових відносин *472*

В. О. Швець
Особливості правового регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану *475*

В. М. Барановська
Правові основи міжнародного комерційного арбітражу в Україні *477*

Міжнародна співпраця, координація між судами різних юрисдикцій та використання міжнародних арбітражних механізмів є ключовими інструментами для забезпечення стабільності та ефективності процедур банкрутства в умовах глобалізації.

Джерела

1. Федеральний кодекс про банкрутство США (US Bankruptcy Code) : Закон США від 2005 р. URL: https://www.law.cornell.edu/uscode/text/11.
2. Insolvenzordnung (zuletzt geändert durch Gesetz vom 07.05.2021). URL: https://dejure.org/gesetze/InsO
3. Insolvency Act. The official home of UK legislation. URL: https://www. legislation.gov.uk
4. *Яновицька А.* Проблемні питання транскордонного банкрутства у Кодексі України з процедур банкрутства. Актуальні проблеми процедур банкрутства в Україні та міжнародний досвід врегулювання неплатоспроможності : матер. Міжнар. наук. практ. конф. (м. Київ, 18 жовт. 2019 р.). Київ: КМА, 2019.
5. Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32015R0848
6. *Качурінер В. Л.* Скасування арбітражних рішень в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2024. Вип. 86, ч. 5. С. 253–256. URL: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.38
7. *Guo S.* Cross-border Resolution of Financial Institutions: Perspectives from International Insolvency Law. *International Insolvency Institute Global Paper*, 2018. URL: https://www.iiiglobal.org/file.cfm/12/docs/2018_silver_shuai%20guo.pdf.
8. *Pihu Mishra, Dr. Amit Dhall* (2024) Investigating the Potential of Digital Technologies, AI, and Blockchain in Transforming Insolvency Procedures. *Library Progress International*, 44(3) 29162-29170. URL: https://bpasjournals.com/library-science/index.php/journal/article/download/3732/3459/7578.
9. World Bank Group. "Overview of Insolvency and Debt Restructuring Reforms in Response to the COVID-19 Pandemic and Past Financial Crises: Lessons for Emerging Markets". 2021. URL:https://documents1.worldbank.org/curated/en/182341615352260595/pdf/Overview-of-Insolvency-and-Debt-Restructuring-Reforms-in-Response-to-the-COVID-19-Pandemic-and-Past-Financial-Crises-Lessons-for-Emerging-Markets.pdf

І. М. ЦЕРМОЛОНСЬКИЙ

аспірант Інституту права імені князя Володимира Великого, ПрАТ "ВНЗ "МАУП"

ОСОБЛИВІ ПОРЯДКИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Актуальність дослідження.

Становлення України як правової держави зумовлює потребу в удосконаленні кримінального процесу, зокрема в контексті забезпечення ефективності, справедливості та дотримання прав людини. Особливі порядки кримінального провадження, передбачені чинним Кримінальним процесуальним кодексом України (зокрема, провадження на підставі угод, спрощені форми судового розгляду тощо), відіграють ключову роль у розвантаженні судової системи, зниженні витрат процесуального

часу та ресурсів, а також в реалізації принципу змагальності та застосування особливого підходу до окремої категорії обвинувачених. Особливу актуальність наразі відіграють провадження на підставі угод, в тому числі, але не виключно в корупційних та економічних злочинах.

Проте практика їх застосування супроводжується низкою проблем: неоднозначністю судової інтерпретації, можливими порушеннями прав сторін, недоліками правового регулювання. Це зумовлює необхідність ґрунтовного дослідження правової природи, змісту та особливостей реалізації таких процедур. Актуальність теми також підтверджується потребою гармонізації національного кримінального процесу з європейськими стандартами та практикою ЄСПЛ.

Мета дослідження.

Комплексний аналіз правової природи, сутності, підстав і порядку застосування особливих порядків кримінального провадження в Україні, а також виявлення проблем практичного застосування цих процедур з подальшим формулюванням теоретично обґрунтованих пропозицій щодо їх удосконалення відповідно до принципів верховенства права, змагальності та захисту прав учасників кримінального процесу. Метою є також намагання узагальнити виклад дискусійних та проблемних положень, які виникають щодо теоретичних та практично-прикладних аспектів особливих порядків кримінальних проваджень.

Методологія.

У дослідженні використано формально-юридичний метод, системно-структурний підхід, порівняльно-правовий метод та логіко-юридичний метод.

Основні результати.

1. Встановлено, що особливі порядки кримінального провадження (зокрема провадження на підставі угоди про визнання винуватості, спрощене судове провадження у разі згоди підозрюваного/обвинуваченого) є важливим інструментом оптимізації кримінального процесу, спрямованим на підвищення його ефективності.
2. Проаналізовано законодавче регулювання особливих порядків у КПК України та виявлено низку прогалин і неузгодженостей, зокрема щодо чіткості підстав для їх застосування та забезпечення добровільності згоди обвинуваченого.
3. Досліджено практику застосування особливих порядків в Україні, яка засвідчує їх широке використання, але водночас — випадки формального підходу, що може ставити під загрозу права учасників процесу.
4. Зроблено висновок про необхідність внесення змін до КПК України з метою уточнення умов застосування особливих порядків та запровадження додаткових гарантій для запобігання зловживанням.
5. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення законодавства, зокрема: введення чітких критеріїв добровільності згоди, посилення судового контролю

Висновки.

Для забезпечення принципу рівності найбільш ефективним є створення єдиного порядку кримінального провадження (досудового розслідування і судового провадження). Разом з тим неможливо в усіх випадках застосовувати однотипний порядок кримінального провадження. Це пов'язано з тим, що в ряді кримінальних проваджень суб'єкти злочинів або обставини провадження потребують посилених гарантій і посиленого судового контролю задля дотримання ключових принципів кримінального провадження. Як наслідок, у передбачених законом випадках кримінальне провадження здійснюється не за загальною, а за особливою, встановленою

для такого випадку процедурою. У науковій літературі для характеристики таких випадків використовується такий термін як диференціація кримінально-процесуальної форми, оскільки йдеться про особливі форми провадження.

Особливі порядки — важлива складова сучасного кримінального процесу. Потрібне постійне вдосконалення механізмів контролю, щоб уникнути порушень прав людини. Актуальність теми зростає в умовах воєнного стану та нових викликів для правосуддя, оскільки є доцільним розширення переліку особливих порядків кримінального провадження в умовах військового стану в країні.

О. І. САВКА

канд. юрид. наук, доцент кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності Навчально-науковий інститут права ім. Володимира Великого ПрАТ "ВНЗ "МАУП", м. Київ, Україна
savka30@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОКТРИНИ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ТА ОХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Формування моделі міжнародно-правового регулювання приватної військової та охоронної діяльності є одним із найактуальніших та найскладніших завдань, що стоять перед міжнародною спільнотою. Ця проблематика безпосередньо торкається фундаментальних інститутів міжнародного права — державного суверенітету, міжнародно-правової відповідальності, міжнародної безпеки, прав людини.

На необхідність створення міжнародної конвенції, що регулює приватну військову та охоронну діяльність, вказував ще у 2000 року на Асамблеї тисячоліття ООН Генеральний секретар ООН Кофі Аннан у своїй доповіді "Ми, народи: роль Організації Об'єднаних Націй у XXI столітті" [1].

Незважаючи на важливість цього питання для інтересів міжнародного миру та безпеки, міжнародно-правове регулювання приватної військової та охоронної діяльності досі перебуває лише на стадії свого формування. Державами за сприяння ООН вже друге десятиліття ведеться пошук оптимальної моделі регулювання приватної військової та охоронної діяльності. За цей час міжнародне співтовариство виробило декілька моделей можливого регулювання приватної військової та охоронної діяльності, як міжнародно-правового, так і "м'яко-правового" характеру. Однак відсутність консенсусу між державами з ключових питань регулювання приватної військової та охоронної діяльності, а також багатоакторний склад переговорного процесу, що включає крім держав різні види недержавних суб'єктів, не дозволяє реалізувати жодну з існуючих регуляторних моделей.

В даній ситуації важливе значення для успішного завершення процесу формалізації та подальшої реалізації моделі міжнародно-правового регулювання приватної військової та охоронної діяльності відіграє наукова доктрина.

У XIX столітті на початку XX століття міжнародне право, що згодом отримало назву "класичне", розглядалося юристами, як право доктринальне. Незважаючи на